

Boomteeltstudieclub Opheusden bezoekt de Floriade

Op 9 juni 2022 bezocht Boomteeltstudieclub Opheusden de Floriade in Almere.

De geluiden die we vanaf het begin over de Floriade hoorden, waren niet allemaal positief. Het leek me goed om deze wereldtuinbouwtentoonstelling ook met eigen ogen te zien. Daarom organiseerde ik deze excursie voor de leden van Boomteeltstudieclub Opheusden. De meeste leden zijn laanboomkwekers. Het is voor hen dan ook buitengewoon interessant om deze wereldtuinbouwtentoonstelling te bezoeken.

Op de Floriade werden we verwelkomd door Jaap Smit, als dendroloog deel uitmakend van het Groenteam. Jaap gaf een presentatie en leidde ons met veel passie rond over het 64 ha grote terrein (750 x 750 m) dat is ingericht rond het thema: 'Growing Green Cities'.

Samenwerking met boomkwekers

Jaren geleden bezochten bestuursleden van de Cultuurgroep Laan-, Bos- en Parkbomen in samenwerking met de Rabobank de gemeente Almere voor een oriënterend gesprek over de Floriade. De Cultuurgroep is door de Floriade gevraagd om bomen ter beschikking te stellen. De boomkwekers hebben op hun beurt de NDV gevraagd welke bomen het beste in het aan te leggen arboretum geplant konden worden. En de NDV heeft dendroloog Jaap Smit gevraagd om mee te kijken welke soorten en cultivars er geschikt zouden zijn. Het moest een modern sortiment zijn. Uitgangspunt was een arboretum waarin de bomen en ook de overige beplanting op alfabetische volgorde zouden

worden gerangschikt. Marco Hoffman van de Naktuinbouw heeft ook meegedacht over het te planten sortiment.

De boomkwekers hebben gekeken naar wat ze beschikbaar hadden om in te zenden en de NDV heeft gekeken naar wat wenselijk was

Fagus orientalis (Oosterse beuk): een boom voor de toekomst.

Firmiana simplex (Chinese parasolboom), zeer resistent tegen hitte en droogte.

om geplant te worden. Dit heeft geresulteerd in het inzenden van 2500 bomen voor het arboretum en 500 bomen en heesters voor elders op het terrein. De boomkwekerijsector is daarmee één van de grootste inzenders van de Floriade. Samen met de al bestaande bomen, die in het plan zijn geïntegreerd, heeft het arboretum de grootste klimaatbomencollectie van Nederland. Op het hele Floriadeterrein staan nu zo'n 6.000 bomen.

Omdenken is nodig

De Floriade leert ons op een andere manier naar gebruik van groen te kijken. Vaak is het groen de sluitpost van een nieuw te bebouwen gebied. Maar waardevolle bomen die je kunt en wilt bewaren, moet je ook echt bewaren en daar kun je de bebouwing op aanpassen. Soms stonden bomen op de Floriade letterlijk in de weg en dan is de weg eromheen geleid. Op de Floriade worden de bomen niet op-

gekrond. Doel is om blad en bloemen op oogniveau te kunnen bekijken. Bij het maaien rond de bomen wordt afstand van de bomen gehouden om ze niet te beschadigen. Op deze manier kunnen we de stambescherming afschaffen volgens Jaap Smit.

Verder is de helling op wegen en paden maximaal 2 procent. Belangrijk voor gemeenten om rekening mee te houden met het oog op rolstoelgebruikers.

Sortiment

De kennis van groen en van het assortiment neemt af. Alleen al daarom is een bezoek aan de Floriade een aanrader. Volgens Jaap Smit wordt tot 30 procent van de bomen niet soortecht geleverd.

Het is belangrijk om in verband met ziekten en plagen geen grote aantallen van één soort of cultivar te planten in het openbaar groen. De alfabetische ordening van de beplanting is hier gebruikt om dit op een speelse manier voor elkaar te krijgen.

Op de Floriade is de pH van de grond 8 of hoger. Dat betekent dat bijvoorbeeld *Pterostyrax*, *Magnolia* en *Nyssa* er niet willen groeien omdat de grond niet zuur genoeg is. Het percentage afslibbaar van de grond is 20. Het grondwater zit op ongeveer 80 cm.

Enkele wetenswaardigheden over het assortiment: *Catalpa bignonioides* is niet geplant omdat deze soort gevoelig is voor takbreuk en kan omwaaien. Daarentegen is *Catalpa speciosa* wel gebruikt. Het is een zeer goede species die niet omvalt en smaller blijft dan *Catalpa bignonioides*.

Er staan veel *Aesculus* op het Floriadeterrein. *Aesculus flava* valt in positieve zin op omdat deze niet wordt aangetast door de kastanjemineermot en de bloedingsziekte. *Aesculus indica* valt ook in positieve zin op. *Aesculus carnea* 'Theo Janson' is niet gevoelig voor de bloedingsziekte. Het is een gezonde cultivar die tot diep in de herfst zijn groene bladeren houdt. *Aesculus hippocastanum* is wel gevoelig voor de kastanjemineermot en de bloedingsziekte en is daarom niet aangeplant.

Acer platanoides 'Mauritz Upright': kan goed tegen droogte.

Fagus orientalis is een boom voor de toekomst. Op de Floriade groeit deze boom geweldig goed. Onze inheemse Beuken zijn niet geschikt als klimaatbomen voor de toekomst. *Fraxinus mandshurica* is heel gezond en wellicht resistent tegen de essentaksterte. *Pterocarya stenoptera* is voor straten en lanen veel beter dan *Pterocarya fraxinifolia* omdat *P. stenoptera* smaller blijft, een doorgaande harttak heeft en geen opslag geeft. *P. fraxinifolia* wordt veel breder en vormt zware takken en veel wortelopslag, vooral bij beschadiging van de wortels.

Paulownia fortunei 'Minfast' FAST BLUE groeit veel beter dan *Paulownia tomentosa*.

Na de Floriade

Na de Floriade blijven er 3.000 nieuwe bomen op het terrein staan die zich kunnen ontwikkelen in de nieuwe woonwijk Hortus. Er is een instandhoudingsplicht voor de bomen als er gebouwd gaat worden, 99 procent van de bomen en heesters blijft op de plaats staan waar ze nu staan. De bomen staan in de vier meter brede buitenste rand van de 192 te bebouwen

kavels. In die rand mag niet gegraven worden. Alle leidingen, kabels, glasvezel e.d. liggen al in de grond.

Tijdens de bouw in de wijk Hortus is het arboretum niet te bezoeken. Zodra er mensen in de nieuwe wijk wonen (na ongeveer twee jaar), kunnen boomkwekers en andere belangstellenden het arboretum weer bezoeken. Er worden 600 nieuwe woningen in de wijk Hortus gebouwd. Het oerbos vormt, evenals het arboretum, een belangrijk onderdeel van de Floriade en zal als park in de nieuwe woonwijk worden geïntegreerd

Het is de bedoeling, dat over ongeveer tien jaar wordt geëvalueerd hoe de bomen zich in het arboretum hebben ontwikkeld.

De deelnemers aan onze excursie, waaronder veel betrokken boomtelers, waren heel positief over de Floriade. Velen wilden de Floriade nog een keer bezoeken omdat ze op één dag nog lang niet alles hadden gezien. De boeiende uitleg van Jaap Smit heeft hiertoe zeker bijgedragen!